

**Bireysel, Sosyal ve Dinî Hayata
Yansımaları Bakımından
MAHKÛMİYET PSİKOLOJİSİ**

Dr. İbrahim YILDIRIM

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi AŞ'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

*Bu Kitap, Prof. Dr. Hasan KAYIKLIK'ın danışmanlığında yürütülen İbrahim YILDIRIM'a ait "Özgürlük, Mahkûmiyet ve Dinî Hayat" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

ISBN 978-625-375-147-0	Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı Bireysel, Sosyal ve Dinî Hayata Yansımaları Bakımından MAHKÛMİYET PSİKOLOJİSİ	Yayıncı Sertifika No 47518
Editör Prof. Dr. Hasan KAYIKLIK ORCID iD: 0000-0002-4708-9167	Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık
Yazar Dr. İbrahim YILDIRIM ORCID iD: 0000-0001-5142-9593	Bisac Code PSY000000
Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN	DOI 10.37609/akya.3356

Kütüphane Kimlik Kartı
Yıldırım, İbrahim.

Bireysel, Sosyal ve Dinî Hayata Yansımaları Bakımından Mahkûmiyet
Psikolojisi / İbrahim Yıldırım, ed. Hasan Kayıklık.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.
335 s. : tablo, şekil. ; 160x235 mm.

Kaynakça var.
ISBN 9786253751470

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi AŞ

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İrem'e ve Hasan Barlas'a İthafen...

Ön Söz

Birey ve toplum yaşamının idamesi için kritik bir öneme sahip olan özgürlük, tarihsel süreçte birçok topluluk ve kişi tarafından uğruna mücadeleler verilmiş bir olgudur. İnsan yaşamı için bu denli önemli olan özgürlük olgusu hakkında çeşitli alanlardan pek çok isim görüş belirtmiştir. Bu doğrultuda özgürlüğün insan yaşamı için olmazsa olmaz bir yere sahip olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Birey için bu derece öneme sahip özgürlüğün zıttı olan mahkûmiyet de her ne kadar şimdiye kadar yeterince değinilmemiş olsa da üzerinde durulması gereken olgulardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte, tarihsel süreçte özgürlük gibi kritik bir öneme sahip olan din, bireyin hayatına etkisi noktasında göz ardı edilemeyecek konumdadır. Bu bağlamda, insanlık için oldukça önemli olarak görülen özgürlüğün ve bunun zıttı olan mahkûmiyetin dinî hayata yansımaları incelenmesi gereken bir husustur.

Özgürlük ve mahkûmiyet süreçlerinin dinî hayatla ilişkinin incelendiği bu çalışmanın giriş bölümünde araştırmanın konusu, amacı, önemi, problemi ve sınırlılıkları gibi hususlar yer almaktadır. Çalışmanın ikinci bölümü olan kavramsal ve kuramsal çerçeve bölümünde çalışmanın ana kavramlarının manaları, içerikleri, tarihsel süreç içerisindeki anlamsal değişimleri incelenmiş ve konuyla ilgili kuramlar ortaya koyulmuştur. Üçüncü bölümde araştırmanın yöntemi, deseni, çalışma grubu, veri toplama teknikleri ve verilerin analizi hususlarına değinilmiştir. Dördüncü bölüm görüşmeler neticesinde elde edilen bulguların ve bu bulguların yorumlarının yer aldığı bölümdür. Bu bölümde araştırmada elde edilen verilere uygulanan içerik analizi sonucunda ulaşılan bulgular ilgili literatür çerçevesinde tartışılmış ve yorumlanmıştır. Araştırmanın son bölümü olan sonuç ve öneriler kısmında araştırmanın sonuçlarına yer verilmiş ve bu konuda çalışma yapacak araştırmacılara çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Gerçekleştirilen bu çalışmanın meydana gelmesi kolay olmamıştır. Bilhassa 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler araştırmacının deprem bölgesinde yaşaması dolayısıyla çalışmanın vücuda gelmesini zorlaştırmış ve geciktirmiştir. Bu noktada, yaşanan tüm zorluklara rağmen bu süreçte çalışmanın teşekkül etmesi için tecrübesi ve bilgi birikimiyle bana yol gösteren ve daima destek olan danışman hocam Prof. Dr. Hasan KAYIKLIK'a şükranlarımı sunarım. Araştırmanın çeşitli noktalarında fikirlerine

danıştığım, yoğun mesaisine rağmen hiçbir zaman yardımlarını esirgemeyen ve tecrübeleriyle şahsıma yol göstererek motive eden Doç. Dr. Sevde DÜZGÜNER'e teşekkürlerimi arz ederim. Bununla birlikte araştırmanın hemen her aşamasında bana yardımcı olan, gereken her noktada fikirlerinden ve tecrübesinden faydalandığım, takıldığım yerlerde tüm sorularıma sabırla cevap veren Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Rifat GEÇİOĞLU'na teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca araştırmanın gerçekleştirilmesi sürecinde birçok noktada fikirleriyle şahsıma yardımcı olan ve çalışmanın gözden geçirilmesinde desteklerini esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Nesibe ESEN ATEŞ'e teşekkür ederim.

Hayatın her noktasında olduğu gibi bu çalışmanın da her aşamasında yanımda olan ve manevî desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen anneme ve babama şükranlarımı sunarım. Ayrıca, araştırmanın gerçekleştirildiği süreçte kendilerine ayırmam gereken zamandan fedakârlık yaparak bu çalışmanın ortaya çıkmasında büyük pay sahibi olan eşime ve oğluma sonsuz teşekkür ederim.

Son olarak belirtmek gerekmektedir ki bu eser Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalında, 2024 yılında Prof. Dr. Hasan KAYIKLIK'ın danışmanlığında yazılmış olan "Özgürlük, Mahkûmiyet ve Dinî Hayat" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

İbrahim YILDIRIM

Kasım 2024-Adana

Kısaltmalar Listesi

- Akt. : Aktaran
Ed. : Editör
Çev. : Çeviren
Hz. : Hazreti
M.Ö. : Milattan Önce
OYD : Okuryazar Deęil
TCK : Türk Ceza Kanunu
TDK : Türk Dil Kurumu
Vb. : Ve benzeri

İçindekiler

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Konusu	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Araştırmanın Problemi ve Cevap Aranan Sorular	5
1.5. Sınırlılıklar	6

BÖLÜM 2

KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Özgürlük Kavramının Tanımı ve İçeriği	7
2.1.1. Özgürlük Sınıflandırmaları	11
2.1.2. Batı Düşüncesinde Özgürlük	14
2.1.2.1. Antik Yunan	15
2.1.2.2. Stoacılık	17
2.1.2.3. Filozoflara Göre Özgürlük	19
2.1.2.4. Psikologlara Göre Özgürlük	29
2.1.3. İslam Düşüncesinde Özgürlük	36
2.1.3.1. Kelam Ekollerinde Özgürlük	38
2.1.4.2. İslam Felsefesinde Özgürlük	43
2.2. Mahkûmiyet ve Suç	48
2.2.1. Mahkûmiyet	48
2.2.1.1. Mahkûm Edilme Mekânları Olarak Cezaevleri/Hapishaneler	49
2.2.1.1.1. Batı Dünyasında Cezaevleri/Hapishaneler	49
2.2.1.1.2. Türk ve İslam Dünyasında Cezaevleri/Hapishaneler	54
2.2.2. Suç ve Sapma	59
2.2.2.1. Suçların Sınıflandırılması	61
2.2.2.2. Suçlu Davranışın Açıklanması	62
2.2.2.2.1. Bireysel Teoriler	63

2.2.2.2.1.1. Klasik Ekol.....	63
2.2.2.2.1.2. Neo-Klasik Ekol.....	65
2.2.2.2.1.3. Pozitif/Pozitivist Ekol.....	66
2.2.2.2.1.4. Coğrafi (Kartografik) Ekol.....	68
2.2.2.2.2. Biyolojik Suç Teorileri.....	69
2.2.2.2.3. Psikolojik Suç Teorileri.....	73
2.2.2.2.3.1. Psikanaliz Teorisi.....	74
2.2.2.2.3.2. Kişilik Özellikleri Teorileri.....	77
2.2.2.2.3.3. Zekâ ve Suç.....	80
2.2.2.2.4. Sosyolojik Suç Teorileri.....	82
2.2.2.2.4.1. Sosyal Yapı Teorileri.....	83
2.2.2.2.4.2. Sosyal Süreç Teorileri.....	86
2.2.2.2.4.3. Sosyal Çatışma Teorileri.....	89
2.3. Din.....	91
2.3.1. Dindarlık.....	94
2.3.1.1. Dindarlık Türleri ve Boyutları.....	96
2.4. İlgili Çalışmalar.....	100

BÖLÜM 3

YÖNTEM VE UYGULAMA

3.1. Araştırmanın Deseni.....	103
3.2. Çalışma Grubu.....	104
3.3. Verilerin Toplanması.....	106
3.4. Verilerin Analizi.....	107
3.5. Geçerlik ve Güvenirlik.....	108

BÖLÜM 4

BULGU VE YORUMLAR

4.1. Katılımcılara İlişkin Bilgiler.....	111
4.1.1. Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	111
4.1.2. Katılımcıların Kardeş Sayılarına ve Kaçınıcı Çocuk Olduklarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	116
4.1.3. Katılımcıların Ebeveynlerinin Eğitim Durumlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	119

4.1.4. Katılımcıların Ebeveynlerinin Dini Yaşama Durumlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	121
4.1.5. Katılımcıların Yetişmiş Oldukları Sosyo-kültürel Ortama İlişkin Bulgu ve Yorumlar	124
4.1.6. Katılımcıların Çocukluklarını Nasıl Geçirdiklerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar ...	131
4.1.7. Katılımcıların Kendilerini Nasıl Tanımladıklarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	136
4.1.8. Katılımcıların Cezaevine Girmelerine Sebep Olan Suçlar	142
4.1.9. Katılımcıların Yaşadığı Mahkûmiyet Sayısı, Süresi ve Cezaevine Girdikleri Yaş	143
4.1.10. Katılımcıların Yakın Çevrelerinde Cezaevine Giren Kişiler Olup Olmadığına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	146
4.2. Mahkûmiyet Öncesi.....	147
4.2.1. Cezaevine Girmeden Önceki Günlük Yaşamlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	147
4.2.2. Katılımcıların Cezaevine Girmeden Önce Sosyal Çevre ile İlişkilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	152
4.2.3. Cezaevine Girmeden Önce Dine Bakışa İlişkin Bulgu ve Yorumlar	156
4.2.4. Katılımcıların Cezaevine Girmeden Önce Dinî Uygulamaları Yerine Getirme Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	161
4.2.5. Katılımcıların Cezaevine Girmeden Önce Davranışlarını Dine Göre Düzenleme Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar	164
4.2.6. Katılımcıların Cezaevine Girmeden Önce Dinî Bilgi Seviyelerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	168
4.2.7. Katılımcıların Cezaevine Girmelerine Neden Olayın Günah Olup Olmadığını Düşünmelerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	170
4.3. Mahkûmiyet Süreci.....	177
4.3.1. Katılımcıların Cezaevine Girdikten Sonra Hissettiklerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	177
4.3.2. Katılımcıların Cezaevine Girmelerine Neden Olan Olaydan Dolayı Pişman Olma Durumlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	189
4.3.3. Katılımcıların Cezaevine Girdikten Sonra Manevi Yaşamlarındaki Değişime İlişkin Bulgu ve Yorumlar	197
4.3.4. Katılımcıların Cezaevine Girdikten Sonra Dine Bakışlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	207
4.3.5. Katılımcıların Cezaevine Girdikten Sonra Dinî Uygulamaları Yerine Getirme Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	212

4.3.6. Katılımcıların Cezaevine Girdikten Sonra Davranışlarını Dine Göre Düzenleme Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar	217
4.3.7. Katılımcıların Cezaevine Girdikten Sonra Dinî Bilgi Seviyelerindeki Değişime İlişkin Bulgu ve Yorumlar	220
4.3.8. Katılımcıların Cezaevine Girdikten Sonra Sosyal Çevre İle İlişkilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	222
4.4. Mahkûmiyet Sonrası.....	227
4.4.1. Katılımcıların Cezaevinden Çıktıktan Sonraki Hislerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	227
4.4.2. Katılımcıların Cezaevinden Çıktıktan Sonra Sosyal Çevre ile İlişkilerine ve İnsanların Kendilerine Bakışlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	237
4.4.3. Katılımcıların Cezaevinden Çıktıktan Sonraki Günlük Hayatlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	246
4.4.4. Katılımcıların Cezaevinden Çıktıktan Sonra Dine Bakışlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	251
4.4.5. Katılımcıların Cezaevinden Çıktıktan Sonra Dinî Uygulamaları Yerine Getirme Düzeyine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	255
4.4.6. Katılımcıların Cezaevinden Çıktıktan Sonra Davranışlarını Dine Göre Düzenleme Durumlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	259
4.4.7. Katılımcıların Cezaevinden Çıktıktan Sonra Dinî Bilgi Seviyelerinde Değişiklik Olup Olmadığına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	261
4.4.8. Katılımcıların Cezaevinden Çıktıktan Sonraki Manevi Durumlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	263
4.4.9. Mahkûmiyetin ve Suçlu Davranışın Katılımcılar Üzerindeki Etkilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	269
4.4.10. Katılımcıların Aynı Şartlar Oluşsaydı Cezaevine Girmelerine Neden Olan Fiili Tekrar Yapıp Yapmama Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	276
4.4.11. Katılımcıların Özgürlük ve Mahkûmiyet Tanımlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	283

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç.....	293
5.2. Öneriler	307

KAYNAKÇA.....	309
----------------------	------------

KAYNAKÇA

- Adalet Bakanlığı. (2022, 3 31). *Ceza İnfaz Kurumlarında Bulunan Tutuklu ve Hükümlülerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları*. 9 12, 2023 tarihinde CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ: <https://cte.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/istatistik/istatistik-3.pdf> adresinden alındı
- Adalet Bakanlığı. (2022, 3 31). *CİNSİYETE VE İNFAZ DURUMUNA GÖRE CEZA İNFAZ KURUMLARI MEVCUTLARI*. 6 17, 2023 tarihinde CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ: <https://cte.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/istatistik/istatistik-1.pdf> adresinden alındı
- Adler, A. (2000). *Eğitimi Zor Çocukların Psikolojisi*. (Y. Türkeli, Çev.) İstanbul: Kariyer Yayıncılık.
- Adler, A. (2015). *İnsan Doğasını Anlamak*. (D. Başkaya, Çev.) İzmir: Atlantis Yayınevi.
- Adler, F., Mueller, G., & Laufer, W. (2010). *Criminology*. New York: Mc Graw Hill.
- Adugit, Y. (2013). Özgürlüğün Kısa Tarihi. *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*(16), 63-93.
- Akça, S. (2020). Tiksinme. E. İnan , & E. Yücel (Ed.) içinde, *Psikoloji Penceresinden Duygular* (s. 269-304). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Akers, R. L. (1999). *Criminological Theories*. Newyork: Routledge.
- Akıncı, Y., & Atakan, T. (1968). *Psikolojik Pedagojik Hukuki Yönleriyle Suça Gden ve Suç İşleyen Çocuklar*. 1968: Mim Yayınları.
- Akpınar, İ. (2018). *Suç Olgusu, Suç Teorileri ve Kadın Suçluluğu: Kayseri Örneği*. Niğde: Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı .
- Aksoy , A., & Ögel, K. (2004). *Tutuklu ve Hükümlü Ergenlerle İlgili Yapılan Tezlerin Özetleri*. İstanbul: Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği.
- Aksoy, S. (2019). *Tarihî Süreç İçinde Özgürlük Anlayışı*. Ankara: Atlas Kitap.
- Allport, G. W. (2016). *Birey ve Dini*. (B. Sambur, Çev.) Ankara: Elis Yayınları.
- Allport, G., & Ross, J. (1967). Personal Religious Orientation and Prejudice. *Journal of Personality and Social Psychology*, 5(4), 432-443.
- Altıntaş, R. (2002). İbn Rüşd'ün Din Anlayışı ve Kritiği. *İslami Araştırmalar Dergisi*, 15(3), 399-415.
- Altıntaş, R. (2012). Mu'tezile: Önemli İsimler, Temel İlkeler ve Ana Eserler. R. Altıntaş, İ. Çelebi, Ş. Düzgün, M. Evkuran, C. Karadaş, O. Karadeniz, . . . Ö. Taşçı , & Ş. A. Düzgün (Ed.) içinde, *Kelam* (s. 63-105). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Apaydın, H. (2016). *Din Psikolojisi Terimler Sözlüğü*. İstanbul: Bilimkent Yayınları.
- Ardoğan, R. (2012). Kelamî Açından Birey-Siyasî Güç İkileminde Bireysel Özgürlük. *KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1-36.
- Arıcan, M. K. (2000). Spinoza'nın Hürriyet Anlayışı. *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*(4), 401-414.
- Aristoteles. (1975). *Politika*. (M. Tuncay, Çev.) İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Aristoteles. (1996). *Metafizik*. (A. Arslan, Çev.) İstanbul: Sosyal Yayınlar.
- Aristoteles. (1997). *Nikomakhos'a Etik*. (S. Babür, Çev.) Ankara: Ayrac Yayınevi.
- Artuk, M. E., & Alşahin, M. E. (2015). Hapis Cezalarının ve Cezaevlerinin Tarihi Gelişimi. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 21(2), 145-185.

- Aydın, B. (2004). Gelişimin Doğası. B. Yeşilyaprak (Ed.) içinde, *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi* (s. 29-51). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Aydın, M. S. (2012). *Din Felsefesi*. İzmir: İzmir İlahiyat Vakfı Yayınları.
- Aydınlı, O. (2003). Mu'tezile Ekolü Teşekkülü, İlkeleri ve İslam Düşüncesine Katkıları. *Marife*(3), 27-54.
- Ayten, A. (2012). *Tanrıya Sığınmak: Dinî Başa Çıkma Üzerine Psiko-sosyal Bir Araştırma*. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Ayverdi, İ. (2010). *Kubbealtı Lugatı Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. İstanbul: Kubbealtı .
- Bağdadi, A. (2008). *Mezhepler Arasındaki Farklar*. (E. R. Fırlalı, Çev.) Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Bal, H. (2016). *Nitel Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. Bursa : Sentez Yayıncılık.
- Bal, H. (2016). *Suç Sosyolojisi*. Bursa: Sentez Yayıncılık.
- Bardakoğlu, A. (1997). *Hapis*. Nisan 03, 2021 tarihinde TDV İslam Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/hapis> adresinden alındı
- Barlow, D. H. (2002). *Anxiety and Its Disorders: The Nature and Treatment of Anxiety and Panic*. New York-London: The Guilford Press.
- Başkale, H. (2016). Nitel Araştırmalarda Geçerlik, Güvenirlik ve Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Bauman, Z. (2020). *Özgürlük*. (K. Eren, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Beatty, L., & Snell, T. (2016). *Survey of Prison Inmates*. United States: Inter-university Consortium for Political and Social Research.
- Beccaria, C. (2016). *Suçlar ve Cezalar Hakkında*. (S. Selçuk, Çev.) Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Beit-Hallahmi, B., & Argyle, M. (1997). *The Psychology of Religious Behavior, Belief and Experience*. London: Routledge.
- Bengtsson, M. (2016). How to Plan and Perform a Qualitative Study Using Content Analysis. *Nursing Plus Open*, 8-14.
- Berlin, I. (2002). *Liberty: Incorporating Four Essays on Liberty*. (H. Hardy, Ed.) Oxford: Oxford University Press.
- Berman, L. (1922). *The Glands Regulating Personality*. New York: The Macmillan Company.
- Biçer, R., & Sezgin , O. (2017). Teo-Psikolojik Açıdan Matürîdî'de İrade Özgürlüğü. *Bilig*(80), 239-263.
- Bobzien, S. (1998). *Determinism and Freedom in the Stoic Philosophy*. Oxford: Oxford University Press.
- Bobzien, S. (2021). *Determinism, Freedom and Moral Responsibility: Essays in Ancient Philosophy*. Oxford: Oxford University Press.
- Bookchin, M. (2013). *Özgürlüğün Ekolojisi: Hiyerarşinin Ortaya Çıkışı ve Çözülüşü*. (M. K. Coşkun, Çev.) İstanbul: Sümer Yayıncılık.
- Buchanan, J., Summerville, A., Lehmann, J., & Reb, J. (2016). The Regret Elements Scale: Distinguishing the Affective and Cognitive Components of Regret. *Judgment and Decision Making*, 11(3), 275-286.
- Budak, S. (2009). *Psikoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Bulut, H. İ. (2016). *İslam Mezhepleri Tarihi*. Ankara: DİB Yayınları.
- Buran, A. (2017). Nitel Araştırmada Veri Toplama. F. Seggie, & Y. Bayyurt (Ed.) içinde, *Nitel Araştırma Yöntem, TEknik, Analiz ve Yaklaşımları* (s. 43-68). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Burger, J. M. (2016). *Kişilik: Psikoloji Biliminin İnsan Doğasına Dair Söyledikleri*. (İ. Erguvan Sarıoğlu, Çev.) İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Burkay, S. (2008). Teorik Çerçeve ve Suç. *ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar*, 2(4), 1-15.
- Burnard, P. (1991). A Method of Analysing Interview Transcripts in Qualitative Research . *Nurse Education Today*, 461-466.
- Butler, E. (2018). *Klasik Liberalizm*. (A. Akççek, Çev.) Ankaar: Liberte Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Cambridge Dictionary. (2020, 12 19). *Freedom*. Cambridge Dictionary: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/freedom> adresinden alındı
- Can, G. (2014). Hükümlülerde Dini Yaşayış: Psikolojik Bir Yaklaşım (Mersin Örneği). *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Can, S. (2019). *İnsan Özgürlüğü ve Sorumluluğu Bağlamında Kudret-Fil İlişkisi*. Ankara: Araştırma Yayınları.
- Cansever, S. (2009). Tutuklu ve Hükümlülerde Din Algısı (Ağrı Örneği). *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Canter, D. (2020). *Suç Psikolojisi*. (D. Yazıcıoğlu, Çev.) İstanbul: Sola Unitas.
- Cao, Q. (2010). The Concept of Freedom in Contemporary Republicanism. *The Concept of Freedom in Contemporary Republicanism*. Manchester: University of Manchester School of Social Sciences.
- Carroll, A., Hemingway, F., Bower, J., Ashman, A., Houghton, S., & Durkin, K. (2006). Impulsivity in Juvenile Delinquency: Differences Among Early-Onset, Late-Onset, and Non-Offenders. *Journal of Youth and Adolescence*, 35(4), 519-529.
- Cerit, S. (1986). 1980 Genel Nüfus Sayımına Göre Türkiye’de Hanehalkı Büyüklükleri. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 42(1-4), s. 93-107.
- Certel, H. (2009). *Suçlulara Dine Dönüş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Cevizci, A. (1999). *Paradigma Felsefe Sözlüğü*. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Chakrapani, C. (2018). *Stoic Freedom: Epictetus’ Discourses Book 4*. Stoic Gym Publications.
- Chalfin, A., & Deza , M. (2017). The Intergenerational Effects of Education on Delinquency. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 1-58.
- Chamrathirong, A., Miller, B., Byrnes, H., Rhucharoenpornpanich, O., Cupp, P., Rosati, M., . . . Todd, M. (2013). Intergenerational Transmission of Religious Beliefs and Practices and the Reduction of Adolescent Delinquency in Urban Thailand. *Journal of Adolescence*, 36(1), 79-89.
- Cohen, L. J. (2015). *A’dan Z’ye Psikoloji: Psikoloji Biliminin Tarihi, Bölümleri, Kapsamı ve Tüm Ayrıntıları*. (M. Doğan, Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Conklin, J. E. (2013). *Criminology*. London: Pearson.
- Connolly, T., & Zeelenberg, M. (2002). Regret in Decision Making. *Current Directions in Psychological Science*, 11(6), 212-216.
- Coşkun, İ. (2001). Klasik Kelâmî Anlayışta İnsanın Eylem Yapma Gücü ve Hürriyeti. *Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3(2), 1-35.
- Coşkun, V. (2001). Ceza Hukukunda Klasik Okul. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*(Prof. Dr. MAhmet Tevfik Birsel’e Armağan), 521-529.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*. (M. Bütün, & S. Demir, Çev.) Ankara: Siyasal Kitabevi.

- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma Deseni Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. (S. B. Demir, Çev.) Ankara: Eğiten Kitap.
- Crews, A. D. (2009). Biological Theory. J. M. Miller içinde, *21st Century Criminology: A Reference Handbook* (s. 184-200). Thousand Oaks: Sage Publications.
- Cüceloğlu, D. (2018). *İnsan ve Davranışı Psikolojinin Temel Kavramları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çağlıyan, Ç. E. (2019). Kant'ın Düşüncesinde Özgürlüğün Asıl Dayanağı Olarak Zorunlu Ahlak Yasası. *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*(28), 101-119.
- Çağrı, M. (1998). *Hürriyet*. Ocak 14, 2021 tarihinde www.islamansiklopedisi.org.tr: <https://islamansiklopedisi.org.tr/hurriyet> adresinden alındı
- Çakır, İ., & Alkan, M. (2021). Sosyolojik Bir Olgu Olarak Suç. E. Darçın, & M. Darçın içinde, *Suç Sebeplendirme Yaklaşımları* (s. 81-98). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Çelikkaleli, Ö. (2014). Bilim, Eğitim Psikolojisi ve Gelişimle İlgili Kavramlar. R. Çeçen Eroğlu, & F. Yurtal (Ed.) içinde, *Eğitim Psikolojisi El Kitabı* (s. 1-46). Ankara: Mentis Yayıncılık.
- Çetinkıran Balcı, E. (2018). İsteme Özgürlüğünden Eylem Özgürlüğüne: Kant'ın Özgürlük Görüşü. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 35(1), 20-32.
- Çevik Demir, Ş. (2023). *Ergenlerde Benlik Saygısı ve Dinî Başa Çıkma*. Bursa: Emin Yayınları.
- Çevik, M. (2010). Dindarlık Suç İlişkisi «Adıyaman Açık ve Kapalı Ceza İnfaz Kurumları Örneği». *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Şanlıurfa: Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Darçın, E., & Darçın, M. (2021). *Suç Sebeplendirme Yaklaşımları*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Daşcıoğlu, K. (2008). Osmanlı Arşivlerine Göre Sinop Hapishanesi'nin Durumu. *Erdem*(51), 53-76.
- Deflem, M. (2006). *Sociological Theory and Criminological Research: Views from Europa and the United States*. Amsterdam: Elsevier .
- Demirbaş, H. (2019). *Psikopatoloji ve Suç*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Demirbaş, T. (2000). Cezaevleri Gerçeği. Z. Gören (Ed.) içinde, *Prof. Dr. Seyfullah Edis'e Armağan* (s. 235-247). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları.
- Demirbaş, T. (2010). Hürriyeti Bağlayıcı Cezaların ve Cezaevlerinin Evrimi. E. Gürsoy Naskali, & H. Oytun Altun (Ed.) içinde, *Hapishane Kitabı* (s. 3-40). İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Demirbaş, T. (2016). *Kriminoloji*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Deniz, G. (2008). İbn Sînâ'da Hürriyet. *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu Bildiriler* (s. 325-331). İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları.
- Deniz, G. (2015). İbn Sînâ'nın Ahlaka Ait Risalesi (Risale fi'l-Birr ve'l-İsm). *Eş-Şeyhu'r-Reis: İbn-i Sînâ* (s. 359-376). içinde Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Deniz, G. (2017). *İnsan Hürriyetinin Metafizik Temelleri*. İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Denzin, N. K. (1978). *The Research Act: A Theoretical Introduction to Sociological Methods*. New York: McGraw-Hill.
- Denzin, N., & Yvonna S., L. (2005). Introduction: The Discipline and Practice of Qualitative Research. N. K. Denzin, & L. Yvonna S. (Ed.) içinde, *The Sage handbook of qualitative research* (s. 1-32). California: Sage Publications .
- Descartes, R. (1942). *Metafizik Düşünceler*. (M. Karasan, Çev.) İstanbul: Maarif Matbaası.
- Descartes, R. (1992). *Ahlak Üzerine Mektuplar*. (M. Karasan, Çev.) İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

- Descartes, R. (2007). *Felsefenin İlkeleri*. (M. Akın, Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Descartes, R. (2013). *Ruh İhtirasları*. (M. Özdil, Çev.) İstanbul: Sayfa Yayınları.
- Dewi, D., & Hamzah, H. (2019). The Relationship between Spirituality, Quality of Life, and Resilience. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 349, 145-147.
- Dollahite, D. C. (1998). Fathering, Faith, and Spirituality. *The Journal of Men's Studies*, 7(1), 3-15.
- Dolu, O. (2009). Rasyonel Bir Tercih Olarak Suç: Klasik Okul Düşüncelerinin Suçu Açıklama ve Önleme Kapasitesinin Değerlendirilmesi. *Polis Bilimleri Dergisi*, 11(4), 89-120.
- Dolu, O. (2010). *Suç Teorileri: Teori, Araştırma ve Uygulamada Kriminoloji*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Dönmezer, S. (1967). *Kriminoloji*. İstanbul: Sulhi Garan Matbaası.
- Dönmezer, S. (1984). *Kriminoloji*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Dudley, W. (2002). *Hegel, Nietzsche and Philosophy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dulloo, A., & Romer, A. (2021). A Brief History of Prisons. *Reformative Explorations*, 7(1), 107-113.
- Durkheim, E. (2004). *Sosyolojik Yöntemin Kuralları*. (C. Saraçoğlu, Çev.) İstanbul: Bordo Siyah Klasik Yayınlar.
- Düzgüner, S. (2021). *Maneviyat Algısı ve Yanılsamaları*. İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Edmark, K. (2005). Unemployment and Crime: Is There a Connection? *The Scandinavian Journal of Economics*, 107(2), 353-373.
- Ekman, P. (1992). An Argument for Basic Emotions. *Cognition and Emotion*, 6(3/4), 169-200.
- Eldoğan-Eken, D. (2020). Korku ve Kaygı. E. İnan, & E. Yücel (Ed.) içinde, *Psikoloji Penceresinden Duygular* (s. 209-238). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Enç, M. (1978). *Ruh Sağlığı Bilgisi*. İstanbul: İnkılâp ve Aka Basımevi.
- Eren, M. (2013). Osmanlı'dan Günümüze Türkiye Hapishanelerinin Üç Dönemi. *Toplum ve Kuram*(8), 93-110.
- Esen Ateş, N. (2019). *Din ve Başa Çıkma: Gaziler, Gazi ve Şehit Aileleri Örneği*. Ankara: Akadmisyen Kitabevi.
- Eş'arî, E. H. (2005). *Dinin İnanç İlkeleri (El-İbâne an Usûli'd-Diyâne)*. (M. Çevik, Çev.) Ankara: İlahiyât Yayınları.
- Eş'arî, E.-H. (2017). *Eş'ari Kelamı: el-lüma'fi'r-reddi alâ ehli'z-zeyğ ve'l-bida'*. (K. Mavil, & H. Yağlı Mavil, Çev.) İstanbul: İz Yayıncılık.
- Evrin, S. (1970). *Psikoloji Açısından Suçluluk Sorunu ve Psikososyolojik İzahı Denemesi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Eysenck, H. J. (1996). Personality and Crime: Where Do We Stand. *Psychology, Crimc & Law*, 2, 143-152.
- Eysenck, S., & Eysenck, H. (1970). Crime and Personality: An Emirical Study of the Three-Factor Theory. *The British Journal of Criminology*, 10(3), 225-239.
- Farabî. (1974). *Farabî'nin Üç Eseri: Mutluluğu Kazanma, Eflatun Felsefesi ve Aristo Felsefesi*. (H. Atay, Çev.) Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Farabi. (1987). *Fususü'l - Medeni: Siyaset Felseefsine Dair Görüşler*. (H. Özcan, Çev.) İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları.
- Farabi. (2001). *El-Medinetü'l Fâzıla*. (N. Danışman, Çev.) Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

- Feshbach, S. (1964). The Function of Aggression and the Regulation Aggressive Drive. *Psychological Review*, 71(4), 257-272.
- Fetzer Institute, National Institute on Aging Working Group. (2003). *Multidimensional Measurement of Religiousness, Spirituality for Use in Health Research. A Report of a National Working Group*. Kalamazoo: MI: Fetzer Institute.
- Fine, G., & Kleinman, S. (1979). Rethinking Subculture: An Interactionist Analysis. *American Journal of Sociology*, 85(1), 1-20.
- Firestone, W. A. (1987). Meaning in Method: The Rhetoric of Quantitative and Qualitative Research. *Educational Researcher*, 16(7), 16-21.
- Fischer, D. G. (1984). Family Size and Delinquency. *Perceptual and Motor Skills*, 58(2), s. 527-534.
- Fleischacker, S. (2013). *What is Enlightenment?* London and New York: Routledge Taylor and Francis Group.
- Foucault, M. (2019). *Hapishanenin Doğuşu*. (M. A. Kılıçbay, Çev.) Ankara: İmge Kitabevi.
- Frankl, V. E. (1986). *The Doctor and the Soul: From Psychotherapy to Logotherapy*. New York: Vintage Books.
- Frankl, V. E. (1994). *Duyulmayan Anlam Çığılığı: Psikoterapi ve Hümanizm*. (S. Budak, Çev.) Ankara: Öteki Yayınevi.
- Frankl, V. E. (2009). *İnsanın Anlam Arayışı*. (S. Budak, Çev.) İstanbul: Okuyan Us Yayınları.
- Frankl, V. E. (2014a). *The Will to Meaning: Foundations and Applications of Logotherapy*. New York: A Plume Book.
- Frankl, V. E. (2014b). *Psikoterapi ve Din*. (Z. Taşkın, Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Freud, A. (2011). *Ben ve Savunma Mekanizmaları*. (Y. Erim, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Freud, S. (1993). *Yaşamım ve Psikanaliz*. (K. Şipal, Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Freud, S. (2000). *Bir Yanılsamanın Geleceği: Uygarlık ve Hoşnutsuzlukları*. (A. Yardımlı, Çev.) İstanbul: İdea Yayınları.
- Freud, S. (2001). *Sanat ve Sanatçılar Üzerine*. (K. Şipal, Çev.) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Freud, S. (2011). *Uygarlığın Huzursuzluğu*. (H. Barışcan, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Fromm, E. (1990). *Sevginin ve Şiddetin Kaynağı*. (Y. Salman, & N. İçten, Çev.) İstanbul: Payel Yayınevi.
- Fromm, E. (2018). *İtaatsizlik Üzerine: Özgürlük Neden Otoriteye Hayır Demektir?* (N. Soy-sal, Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Fromm, E. (2019a). *Özgürlükten Kaçış*. (Ş. Yeğın, Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Fromm, E. (2019b). *Psikanaliz ve Din*. (E. Erten, Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Geçgin, E. (2019). *Kenardakiler Teoriden Uygulamaya Suç ve Sapma Üzerine Sosyolojik Araştırmalar*. Ankara: Heretik Yayınları.
- Geçioğlu, A. R. (2019). *Evlilik Uyumu ve Dindarlık*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Geertz, C. (1973). *The Interpretation of Cultures*. New York : Basic Books.
- Glaser, B., & Strauss, A. (2006). *A Discovery of Grounded Theory Strategies for Qualitative Research*. New Jersey: Aldine Transaction.
- Glock, C. Y. (1962). On the Study of Religious Commitment. *Religious Education: The official journal of the Religious Education Association*, 57(4), 98-110.
- Goleman, D. (2010). *Duygusal Zeka (Neden IQ'dan Daha Önemlidir?)*. (B. S. Yüksel, Çev.) İstanbul: Varlık Yayınları.
- Goring, C. (1913). *The English Convict: A Statistical Study*. London: His Majesty's Stationery Office.

- Gökçe, O. (2019). *Klasik ve Nitel İçerik Analizi Felsefe, Yöntem, Uygulama*. Konya-İstanbul-Ankara: Çizgi Kitabevi.
- Göktaş, V. (2008). Kur'an'da Bilgi ve Bilginin Kaynakları. *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*(20), 159-179.
- Gölcük, Ş. (1986). İnsan ve Kaderi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2(2), 13-50.
- Gölcük, Ş. (1997). *Bakılları ve İnsanın Fiileri*. Ankara : Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Görkemli, B. (2015). İslam Hukukunda ve Modern Hukukta Hapis Cezası ve Hapishaneler. *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10(2), 173-194.
- Graneheim, U., & Lundman, B. (2004). Qualitative Content Analysis in Nursing Research: Concepts, Procedures and Measures to Achieve Trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24(2), 105-112.
- Gray, T. (1990). *Freedom*. (P. Jones, & A. Weale, Ed.) Londra: Macmillan Education.
- Günşen İçli, T. (2019). *Kriminoloji*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Haidt, J., Rozin, P., McCauley, C., & Imada, S. (1997). Body, Psyche, and Culture: The Relationship Between Disgust and Morality. *Psychology Developing Societies*, 9(1), 107-131.
- Haldun, İ. (2017). *Mukaddime* (Cilt I). (A. Tekin, Ed.) İstanbul: İlgi Kültür Sanat Yayıncılık.
- Harrison, K., & Boyd, T. (2003). *Understanding Political Ideas and Movements*. Manchester: Manchester University Press.
- Hegel, G. W. (1986a). *Tinin Görüngübilimi*. (A. Yardımlı, Çev.) İstanbul: İdea Yayınları.
- Hegel, G. W. (1986b). *Seçilmiş Yazılar*. (N. Bozkurt, Çev.) İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hegel, G. W. (1991). *Hukuk Felsefesinin Prensipleri*. (C. Karakaya, Çev.) İstanbul: Sosyal Yayınlar.
- Hegel, G. W. (2004). *Mantık Bilimi*. (A. Yardımlı, Çev.) İstanbul: İdea Yayınevi.
- Hegel, G. W. (2006). *Tarih Felsefesi*. (A. Yardımlı, Çev.) İstanbul: İdea Yayınevi.
- Hegel, G. W. (2011). *Tarihte Akıl*. (Ö. Sözer, Çev.) İstanbul: Kabalıcı Yayıncılık.
- Hegel, G. W. (2012). *Estetik I: Güzel Sanat Üzerine Dersler*. (T. Altuğ, & H. Hünler , Çev.) İstanbul: Payel Yayınevi.
- Heyd, U. (1973). *Studies in Old Ottoman Criminal Law*. (V. Menage, Ed.) London: Oxford at the Clarendon Press.
- Hobbes, T. (1992). *Leviathan*. (S. Lim, Çev.) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Hoeve, M., Dubas, J., Eichelsheim, V., Laan, P., Smeenk, W., & Gerris, J. (2009). The Relationship Between Parenting and Delinquency: A Meta-analysis. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 37(6), 749-775.
- Hollin, C. R. (2012). Criminological Psychology. M. Maguire, R. Morgan, & R. Reiner (Ed.) içinde, *The Oxford Handbook of Criminology* (s. 81-113). Oxford: Oxford University Press.
- Hood, R., Hill, P., & Spilka, B. (2009). *The Psychology of Religion: An Ampirical Approach*. New York: The Guilford Press.
- Hourani, G. F. (2015). İbn Rüşd'ün İyi ve Kötü Üzerine Görüşleri. *Journal of Islamic Research*, 26(3), 107-119.
- Hökelekli, H. (2017). *Din Psikolojisi*. Ankara : Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Hsieh, H.-F., & Shannon, S. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277-1288.
- İbn Rüşd. (1986). *Tutarsızlığın Tutarsızlığı: Tehâfüt et-Tehâfüt*. (K. Işık, & M. Dağ, Çev.) Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Basımevi.

- İbn Rüşd. (2015). *Felsefe-Din İlişkileri: Faslu'l Makâl el-Keşf an Minhâci'l-Edille*. (S. Ulu-dağ, Çev.) İstanbul: Degah Yayınları.
- İbn Sînâ. (2004). *Risaleler*. (A. Açıkgenç, & M. Kirbaşoğlu, Çev.) Ankara: Kitabiyat.
- İbn Sînâ. (2017). *Metafizik: Kitabuş-Şifa*. (E. Demirli, & Ö. Türker, Çev.) İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Iftene, A. (2016). Unlocking the Doors to Canadian Older Inmate Mental Health Data: Rates and Potential Legal Responses. *International Journal of Law and Psychiatry*, 47, 36-44.
- İğde, İ. (2009). Mahkumları Suça Yönelten Faktörler ve Din Anlayışları Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İşbilir, Ö. (2019). *Kalebend*. Nisan 03, 2021 tarihinde TDV İslam Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/kalebend> adresinden alındı
- Izard, C. (1977). *Human Emotions*. New York: Springer.
- James, W. (2017). *Dinsel Deneyimin Çeşitleri İnsan Doğası Üzerine Bir İnceleme*. (İ. H. Yılmaz, Çev.) İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Jung, C. G. (2005). *Dört Arketip*. (Z. A. Yılmaz, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Jung, C. G. (2010). *Psikoloji ve Din*. (R. Karabey, Çev.) İstanbul: Okyanus Yayıncılık.
- Jung, C. G. (2015a). *Psikoterapi Pratiği*. (S. Türk, Çev.) İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Jung, C. G. (2015b). *Kırmızı Kitap: Liber Novus*. (O. Gündüz, Çev.) İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- jung, C. G. (2015c). *Feminen Dişillığın Farklı Yüzleri*. (T. V. Soylu, Çev.) İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Kaldık, B. (2021). *Engellilik Sosyal Dışlanma ve Başa Çıkma Stratejileri*. Ankara: Nobel Bilimsel Eserler.
- Kamaluddin, M., Shariff, N., Othman, A., Ismail, K., & Saat, G. (2015). Linking psychological traits with criminal behaviour: A review. *ASEAN Journal of Psychiatry*, 16(2), 135-147.
- Kant, I. (1999). *Pratik Aklın Eleştirisi*. (İ. Kuçukardi, Ü. Gökberk, & F. Akatlı, Çev.) Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu.
- Kant, I. (2002). *Ahlâk Metafiziğinin Temellendirilmesi*. (İ. Kuçukardi, Çev.) Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu.
- Kant, I. (2015a). *Arı Usun Eleştirisi*. (A. Yardımlı, Çev.) İstanbul: İdea Yayınevi.
- Kant, I. (2015b). "Aydınlanma Nedir?" Sorusuna Yanıt. N. Bozkurt içinde, *Kant - Fikir Mimarları Dizisi 2* (N. Bozkurt, Çev., s. 297-308). İstanbul: Say Yayınları.
- Karaca, F. (2011). *Din Psikolojisi*. Trabzon: Eser Ofset Matbaacılık.
- Karademir, K. (1997). Suçluların Topluma Kazandırılmasında Din Eğitiminin Rolü. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karadogan, F., Bell, S., & Hawkins, M. (2022). Spirituality and Regret: How Does Spirituality Affect the Amount of Regret Experienced. *Psychology & Psychological Research International Journal*, 7(1), 1-2.
- Karatoprak, S., & Ayaz, N. (2023). Assessment of Sociodemographic Risk Factors for Juvenile Delinquent Boys. *Journal of Basic and Clinical Health Sciences*, 7, 26-34.
- Katırcı, Y. (2011). Cezaevi Mahkumlarının Kader Anlayışı (Ferizli L tipi Cezaevi Örneği). *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Kayıklık, H. (2003). Allport'a Göre Dinî Yaşayışa Gelişimsel Bir Açılım. *Dinî Araştırmalar*, 5(15), 121-138.
- Kayıklık, H. (2011). *Din Psikolojisi Bireysel Dindarlık Üzerine*. Adana: Karahan Kitabevi.
- Kazanç, F. K. (2007). İslam Kelamında İnsan Fiilleri Bağlamında Kader Anlayışı. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 7(1), 125-212.
- Kirman, M. A. (2004). *Din Sosyolojisi Terimler Sözlüğü*. İstanbul: Rağbet Yayınları.
- Kızmaz, Z. (2010). Din ve Suç: Cezaevinde Hükümlü Bulunan Bazı Suçluların Dindarlık Durumları. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 8(16), 27-58.
- Koenig, H. G. (1995). Religion and Older Men in Prison. *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 10, 2019-230.
- Konukçu, H. (2016). Dindarlık ve Kaygı İlişkisi (Sinop E Tipi Kapalı Cezaevi Örneği). *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Korlaelçi, M. (1999). Prof. Dr. Necati Öner'in Hürriyet Anlayışı. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 40(1), 45-78.
- Koschaker, P. (1977). *Modern Özel Hukuka Giriş Olarak Roma Özel Hukukunun Ana Hatları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Koyuncu, A. A. (2019). Özgürlüğün Bir İmkânı Olarak Belirsizlik: Bauman Bağlamında Eleştirel Bir Değerlendirme. *EKEV Akademi Dergisi*(ICOAEF Özel Sayısı), 21-38.
- Köse, A., & Ayten, A. (2012). *Din Psikolojisi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Kretschmer, E. (1925). *Physique and Character*. (W. J. Sprott, Çev.) London: Edinburgh Press.
- Laroui, A. (1996). İslam ve Hürriyet. *Tezkire*(9-10), 211-227.
- Lazarus, R. (1991). *Emotion and Adaptation*. New York: Oxford University Press.
- Lincoln, A. (2008). *Abraham Lincoln: His Speeches and Writings*. (R. Basler, Ed.) Boston: Da Capo Press.
- Lincoln, Y., & Guba, E. (1985). *Naturalistic Inquiry*. California-London-New Delhi: Sage Publications.
- Liska, A., & Reed, M. (1985). Ties to Conventional Institutions and Delinquency: Estimating Reciprocal Effects. *American Sociological Review*, 50(4), 547-560.
- Lochner, L. (2020). Education and Crime. S. Bradley, & C. Green (Ed.) içinde, *The Economics of Education: A Comprehensive Overview* (s. 109-117). Cambridge: Academic Press.
- Lochner, L., & Moretti, E. (2004). The Effect of Education on Crime: Evidence from Prison Inmates, Arrests, and Self-Reports. *The American Economic Review*, 94(1), 155-189.
- Locke, J. (1992). *İnsan Anlığı Üzerine Bir Deneme*. (V. Hacıkadıroğlu, Çev.) İstanbul: Ara Yayıncılık.
- Locke, J. (2007). *Hükümet Üzerine Birinci İnceleme*. (F. Bakırcı, Çev.) Ankara: Kırilangıç Yayınevi.
- Locke, J. (2012). *Hükümet Üstüne İkinci Tez*. (A. Doğan, Çev.) İzmir: İlyaz İzmir Yayınevi.
- Lombroso, C. (2006). *Criminal Man*. (M. Gibson, & N. Rafter, Çev.) Durham and London: Duke University Press.
- Lune, H., & Berg, B. (2017). *Qualitative Research Methods for the Social Sciences*. Essex: Pearson Education Limited.
- Maanen, J. V. (1979). Reclaiming Qualitative Methods for Organizational Research: A Preface. *Administrative Science Quarterly*, 24(4), 520-526.

- Machin, S., Marie, O., & Vujic, S. (2011). The Crime Reducing Effect of Education. *The Economic Journal*, 121, 463-484.
- Maguire, M. (2000). *Understanding Violent Crime*. Philadelphia: Open University Press.
- Malterud, K. (2001). Qualitative Research: Standards, Challenges, and Guidelines. *The Lancet*, 358(9280), 483-488.
- Mamluk, D. (2016). Negative and Positive Freedom: Considering Education and the Digital World. *Philosophical Studies in Education*(47), 88-97.
- Manen, M. v. (2016). *Researching Lived Experience*. New York: Routledge Taylor&Francis Group.
- Marsh, I. (2006). *Theories of Crime*. London and New York: Routledge.
- Mâtürîdî, E. M. (2014). *Kitâbü't-Tevhîd* (6 b.). (B. Topaloğlu, Çev.) İstanbul: İsam Yayınları.
- May, R. (2019). *Özgürlük ve Kader*. (A. Babaoğlu, Çev.) İstanbul: Okuyan Us Yayınları.
- McCord, J. (1991). Family Relationship, Juvenile Delinquency and Adult Criminality. *Criminology*, 29(3), 397-417.
- McIntosh, D. N. (1995). Religion-as-Schema, With Implications for the Relation Between Religion and Coping. *The International Journal for the Psychology of Religion*, 5(1), 1-16.
- McMahon, F. (2012). *Towards a Worldwide Index of Human Freedom*. (F. McMahon, Ed.) Toronto: Fraser Institute.
- Meena, T. (2016). Psychological Theories of Juvenile Delinquency—A Criminological Perspective. *Imperial Journal of Interdisciplinary Research (IJIR)*, 2(9), 1644-1651.
- Mengüşoğlu, T. (2017). *İnsan Felsefesi*. Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- Menke, C. (2013). Hegel's Theory of Liberation. *Symposium*, 17(1), 10-30.
- Merriam, S. B. (2015). *Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Merton, R. K. (1938). Social Structure and Anomie. *American Sociological Review*, 3(5), 672-682.
- Miles, M., & Huberman, A. (2019). *Nitel Veri Analizi*. (S. Akbaba Altun, & A. Ersoy, Çev.) Ankara: Pegem Akademi.
- Mill, J. S. (2019). *Özgürlük Üzerine*. (B. Tartıcı, Çev.) İstanbul: Kutu Yayınları.
- Miller, S. B. (1993). Disgust Reactions: Their Determinants and Manifestations in Treatment. *Contemporary Psychoanalysis*, 29(4), 711-735.
- Montesquieu. (2011). *Kanunların Ruhu Üzerine*. (F. Baldaş, Çev.) İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological Research Methods*. London-New Delhi: Sage Publications.
- Mulder, E., Brand, E., Bullens, R., & Marle, H. (2011). Risk Factors for Overall Recidivism and Severity of Recidivism in Serious Juvenile Offenders. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 55(1), 118-135.
- Nişancı, Z. (2023, Mart). *Sayılarla Türkiye'de İnanç ve Dindarlık*. 12 13, 2023 tarihinde <https://iiit.org/wp-content/uploads/Turkish-Faith-and-Religiosity-in-T%C3%BCrkiye.pdf>: <https://iiit.org/wp-content/uploads/Turkish-Faith-and-Religiosity-in-T%C3%BCrkiye.pdf> adresinden alındı
- O'Brien, M., & Yar, M. (2008). *Criminology The Key Concepts*. London and New York: Routledge Taylor&Francis Group.

- Onur, D. (2015). Kentsel Yoksulluk ve Kentlerde Suç. A. Solak , & Ö. Solak (Ed.) içinde, *Gündelik Hayat Sosyolojisi Açısından Suç ve Suç Korkusu* (s. 131-155). Ankara: Hegem Yayınları.
- Ökten, G. (2015). Kur'an'a Göre Bilginin Kaynakları. *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*(39), 205-228.
- Öner, N. (2014). *İnsan Hürriyeti*. Ankara: Divan Kitap.
- Özbek, B. (2011). Cinayet İşleyen Kadınlarda Din Algısı Ankara Kadın Kapalı Cezaevi Örneği. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdemir, F., & Öner-Özkan, B. (2017). The Nature of Crime: Different Approaches toward the Causes of the Criminal Art. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 5(11), 345-361.
- Özdemir, Ş. (1998). Cezaevlerinde Din Eğitimi. *Yayımlanmış Doktora Tezi*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özler, M. (2012). Ehl-i Sünnet. R. Altıntaş, İ. Çelebi, Ş. Düzgün, M. Evkuran, C. Karadaş, O. Karadeniz , . . . Ö. Taşçı içinde, *Kelam* (s. 105-115). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Öztürk, R. (2012). İslam Düşüncesinde Kaderci Anlayışın Sosyal ve Kültürel Temelleri. *Kelam Araştırmaları*, 9(1), 127-156.
- Özüdenli, O. G. (2006). Gazneli ve Selçuklu Şairlerin Gözüyle Zindan. E. Gürsoy-Naskali, & H. Oytun Altun (Ed.) içinde, *Zindanlar ve Mahkûmlar* (s. 11-25). İstanbul: Babil Yayınları.
- Palmer, T. (2016). Neden Liberteryenizm? T. Palmer, & T. Palmer (Ed.) içinde, *Neden Özgürlük* . Ankara: Orion Kitabevi.
- Paloutzian, R., & Park, C. (2005). *Handbook of the Psychology of Religion and Spirituality*. New York: The Guilford Press.
- Pargament, K. (2002). The Bitter and the Sweet: An Evaluation of the Costs and Benefits of Religiousness. *Psychological Inquiry*, 13(3), 168-181.
- Pargament, K. I. (1997). *The Psychology of Religion and Coping: Theory, Research, Practice*. New York: The Guilford Press.
- Pargament, K. I. (2007). *Spiritually Integrated Psychotherapy: Understanding and Addressing the Sacred*. New York: Guilford Press.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Research&Evaluation Methods*. California: Sage Publications.
- Pearce, L., & Haynie, D. (2004). Intergenerational Religious Dynamics and Adolescent Delinquency. *Social Forces*, 82(4), 1553-1572.
- Pehlivan, A. (1997). Suçu Engellemede Din Eğitiminin Rolü. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Peker, H. (1990). Suçlularda Dini Davranışlar. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 4(4), 93-124.
- Peker, H. (2015). *Din Psikolojisi*. İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Platon. (2010). *Devlet*. (S. Eyüboğlu, & M. Cimcoz, Çev.) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Plutchik, R. (1990). Emotions and Psychotherapy: A Psychoevolutionary Perspective. R. Plutchik, & H. Kellerman (Ed.) içinde, *Emotion: Theory, Research, and Experience* (s. 3-41). California: Academic Press Inc.
- Plutchik, R. (2001). The Nature of Emotions: Human Emotions Have Deep Evolutionary Roots, a Fact That May Explain Their Complexity and Provide Tools for Clinical Practice. *American Scientist*, 89(4), 344-350.

- Pollock, J. M. (2014). The Rationale for Imprisonment. A. Blackburn, S. Fowler, & J. Pollock (Ed.) içinde, *Prisons Today and Tomorrow* (s. 3-20). New York: Jones & Bartlett.
- Radkiewicz, P., & Skarzyńska, K. (2019). Freedom, Freedom... but What Kind of Freedom? Intrinsic and Extrinsic Sense of Freedom as Predictors of Preferences for Political Community and Attitudes Towards Democracy. *Social Psychological Bulletin*, 14(3), 1-27.
- Raine, A. (2002). The Biological Basis of Crime. J. Wilson, & J. Petersilia içinde, *Public Policies for Crime Control* (s. 43-74). California: ICS Press.
- Ratner, R., & Herbst, K. (2005). When Good Decisions Have Bad Outcomes: The Impact of Affect on Switching Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 96(1), 23-37.
- Regnerus, M. D. (2003). Linked Lives, Faith, and Behavior: Intergenerational Religious Influence on Adolescent Delinquency. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 42(2), 189-203.
- Ritchie, J. (2003). The Applications of Qualitative Methods to Social Research. J. Ritchie, & J. Lewis (Ed.) içinde, *Qualitative Research Practice A Guide for Social Science Students and Researcher* (s. 24-46). London-California-New Delhi: Sage Publications.
- Ritchie, J., Lewis, J., & Elam, G. (2003). Designing and Selecting Samples. J. Ritchie, & J. Lewis (Ed.) içinde, *Qualitative Research Practice A Guide for Social Science Students and Researcher* (s. 77-108). London-California-New Delhi: Sage Publications.
- Robins, L., West, P., & Herjanic, B. (1975). Arrests and Delinquency in Two Generations: A Study of Black Urban Families and Their Children. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 16(2), s. 125-140.
- Rogers, J. D. (1989). Theories of Crime and Development: An Historical Perspective. *The Journal of Development Studies*, 25(3), 314-328.
- Rosenthal, F. (2000). *İslam'da Özgürlük Kavramı*. (V. Akyüz, Çev.) İstanbul: Ayışığı Kitapları.
- Rousseau, J. J. (1991). *İtirafnar II*. (A. Obay, Çev.) İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Rousseau, J.-J. (2012). *Toplum Sözleşmesi*. (V. Günyol, Çev.) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Rowe, D., & Osgood, D. (1984). Heredity and Sociological Theories of Delinquency: A Reconsideration. *American Sociological Review*, 49(4), 526-540.
- Rubin, A. (2019). History of Prison. M. Deflem (Ed.) içinde, *Handbook of Social Control* (s. 277-292). New Jersey: Wiley Blackwell.
- Russell, B. (1996). Freedom and Government. J. G. Slater içinde, *A Fresh Look at Empiricism 1927-42* (s. 436-449). London: Routledge.
- Saldana, J. (2016). *The Coding Manual for Qualitative Researchers*. London-California-New Delhi: Sage Publications.
- Santrock, J. W. (2014). *Ergenlik*. (D. Siyez, Çev.) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Santrock, J. W. (2019). *Yaşam Boyu Gelişim: Gelişim Psikolojisi*. (G. Yüksel, Çev.) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Sart, G. (2017). Fenomenoloji ve Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz. F. Seggie, & Y. Bayyurt (Ed.) içinde, *Nitel Araştırma Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları* (s. 70-81). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sartre, J. P. (2010b). *Özgürlük Yolları 2: Yaşanmayan Zaman*. (G. Devrim, Çev.) İstanbul: Can Yayınları.

- Sartre, J.-P. (1985). *Varlıışçuluk*. (A. Bezirci, Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Sartre, J.-P. (2010a). *Varlık ve Hiçlik*. (T. Ilgaz, & G. Çankaya Eksen, Çev.) İstanbul: İthaki Yayınları.
- Schreier, M. (2014). Qualitative Content Analysis. U. Flick (Ed.) içinde, *The Sage Handbook of Qualitative Data Analysis* (s. 170-183). London-California-New Delhi: Sage Publications.
- Schwalm, F., Zandavalli, R., Filho, E., & Lucchetti, G. (2021). Is There A Relationship Between Spirituality/Religiosity and Resilience? A Systematic Review and Meta-analysis of Observational Studies. *Journal of Health Psychology*, 1-15.
- Scorcu, A., & Cellini, R. (1998). Economic Activity and Crime in the Long Run: An Empirical Investigation on Aggregate Data from Italy, 1951–1994. *International Review of Law and Economics*, 18, 279-292.
- Searle, J. R. (2019). *Özgürlük ve Nörobiyoloji*. (Z. Özcan, Çev.) Bursa: Sentez Yayıncılık.
- Shavit, Y., & Rattner, A. (1988). Age, Crime, and the Early Life Course. *American Journal of Sociology*, 93(6), 1457-1470.
- Siegel, L. J. (2011). *Criminology*. Belmont: Wadsworth.
- Siegel, L. J. (2012). *Criminology* (11 b.). Belmont: Wadsworth.
- Siegel, L. J. (2019). *Criminology: The Core*. Boston: Cengage.
- Sjöstrand, W. (1973). *Freedom and Equality as fundamental Educational Principles in Western Democracy From John Locke to Edmund Burke*. Stockholm: Foreningen for Svensk Undervisningshistoria.
- Skinner, Q. (2017). *Liberalizmden Önce Özgürlük*. (K. Özdil, Çev.) İstanbul: Isık Yayınları.
- Snape, D., & Spencer, L. (2003). The Foundations of Qualitative Research. J. Ritchie, & J. Lewis (Ed.) içinde, *Qualitative Research Practice A Guide for Social Science Students and Researchers* (s. 1-23). London-California-New Delhi: Sage Publications.
- Sokullu-Akıncı, F. (2018). *Kriminoloji*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Sowmya, T. (2014). Crime: A Conceptual Understanding. *Indian Journal of Applied Research*, 4(3), 196-198.
- Spinoza, B. (2011). *Etika*. (H. Z. Ülken, Çev.) Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Spinoza, B. (2014). *Descartes Felsefesinin İlkeleri ve Metafizik Düşünceler*. (C. Şenkaya, Çev.) Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Spinoza, B. (2016). *Teolojik-Politik İnceleme*. (C. Akal, & M. Dirican, Çev.) Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Staley, K. (2003). God's Personal Freedom: A Response to Katherin Rogers. *Saint Anselm Journal*, 1(1), 9-16.
- Stark, R., & Glock, C. (1974). *American Piety: The Nature of Religious Commitment*. London: University of California Press.
- Steffensmeier, D., & Streifel, C. (1991). Age, Gender, and Crime across Three Historical Periods: 1935, 1960, and 1985. *Social Forces*, 69(3), 869-894.
- Stephens, W. O. (2012). *Marcus Aurelius: A Guide for the Perplexed*. New York: Continuum International Publishing Group.
- Strauss, A. L. (2003). *Qualitative Analysis for Social Scientists*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sutherland, E. H. (1947). *Principles of Criminology*. Philadelphia: J.B. Lippincott Company.
- Sutherland, E., & Cressey, D. (1978). *Criminology*. Philadelphia: J. B. Lippincott Company.

- Szasz, T. S. (1963). *Law, Liberty, and Psychiatry*. New York: Collier Books.
- Şahin, B. (2018). Vicdan Özgürlüğü ve Sekülerizm. *Liberal Perspektif Yorum*(11), 5-13.
- Şahin, Ç. (2022). Verilerin Analizi. R. Y. Kıncal (Ed.) içinde, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (s. 183-219). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Şahin, H. (1994, Mart 14). İbn Rüşd'de İnsanın Özgürlük ve Kaderi. *Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Tıp Tarihi Enstitüsü*, 17, s. 187-194.
- Şehristani, M. b. (2006). *Dinler ve Mezhepler Tarihi: el-Milel Ve'n-Nihal*. (M. Tan, Çev.) İstanbul: Yeni Akademi Yayınları.
- Şen, Ö. (2007). *Osmanlı'da Mahkûm Olmak*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Şık, İ., Yürük, İ., Karagöz, N., Kaplan, İ., Sadıker, Ö., & Akbaş, H. (2017). *Kelam I Kelam Tarihi/Kelam Okulları*. Ankara: Gece Kitaplığı.
- Talik, E., & Skowronski, B. (2015). The Sense of Quality of Life and Religious Strategies of Coping with Stress in Prison Inmates. *Journal of Religion and Health*, 57(3), 915-937.
- Tamam, L., Tamam, Y., & Özpoyraz, N. (2003). Capgras Sendromu: Bir Olgu Sunumu. *Yeni Symposium*, 41(2), 51-53.
- Taş, K. (2006). Dindarlığın Kriterleri Üzerine Tipolojik Bir Araştırma. Ü. Günay , & C. Çelik içinde, *Dindarlığın Sosyo-Psikolojisi* (s. 175-206). Adana: Karahan Kitabevi.
- Taş, K., & Gürler , A. (2011). Din ve Suç İlişkisi Üzerine Uygulamalı Bir Araştırma. *Journal of Islamic Research*, 22(1), 12-25.
- Taylor, T. (2011). *Changing The Prison System*. Auckland: The Religious Society of Friends in Aotearoa New Zealand Te Haahi Tuuhauwir.
- TCK. (2004, 09 26). *Türk Ceza Kanunu*. 05 22, 2022 tarihinde www.mevzuat.gov.tr:https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5237.pdf adresinden alındı
- TDK. (2020, 12 18). *Özgürlük*. Türk Dil Kurumu: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- TDK. (2022, 01 26). *Dindar*. Türk Dil Kurumu : <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- TDK. (2022, 01 26). *Dindarlık*. Türk Dil Kurumu: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- TDK. (2022, 4 18). *Mahkûmiyet*. 4 18, 2022 tarihinde Türk Dil Kurumu Sözlükleri: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- TDK. (2023). *Maneviyat*. Aralık 15, 2023 tarihinde Türk Dil Kurumu Sözlükleri: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Tecim, E. (2006). Cezaevlerinde Dini Yaşantı ve Din Algısı: Konya Örneği. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tekerek, N., & Tekerek , İ. (2014). Özgürlüğün Bedelini Özgürlük Kavramı Açısından Okumak. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*(38), 7-26.
- Thomas, D. R. (2006). A General Inductive Approach for Analyzing Qualitative Evaluation Data. *American Journal of Evaluation*, 27(2), 237-246.
- Thornberg, R., & Charmaz, K. (2014). Grounded Theory and Theoretical Coding. U. Flick (Ed.) içinde, *The Sage Handbook of Qualitative Data Analysis* (s. 153-169). London-California-New Delhi: Sage Publications.
- Thouless, R. H. (1924). *An Introduction to the Psychology of Religion*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tittle, C., Ward, D., & Grasmick , H. (2003). Gender, Age and Crime/Deviance: A Challenge to Self-Control Theory. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 40(4), 426-453.
- Toksöz, H. (2012). İbn Sînâ'nın Metafizik Sisteminde İrade ve İnsanın Özgürlüğü Problemi. *Milel ve Nihal*, 9(1), 105-134.
- Tümer, G. (1994). *Din*. Ocak 18, 2022 tarihinde TDV İslam Ansiklopedisi: <https://islaman-siklopedisi.org.tr/din#1-genel-olarak-din> adresinden alındı

- Türk Ceza Kanunu. (2004, 10 12). *Türk Ceza Kanunu*. 04 23, 2021 tarihinde Türk Ceza Kanunu: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf> adresinden alındı
- Ustabaşı, N. K. (2015). Cezaevlerinde Yürütülen Din Hizmetlerinin Mahkûmlar Üzerindeki Psiko-sosyal Etkisi: Çanakkale Cezaevleri Örneği. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uyanık, M. Z. (2017a). Batı ve Doğu Kültüründe Hapishane. *Mizanü'l-Hak İslami İlimler Dergisi*(4), 87-134.
- Uyanık, M. Z. (2017b). İslam Hukukunda Hapishane Çeşitleri, Hapishanenin Fiziki Şartları ve Personeli. *Journal of Artuklu Academia*, 4(2), 97-108.
- Vergote, A. (1999). *Din, İnanç ve İnançsızlık*. (V. Uysal, Çev.) İstanbul: M.Ü. İlahiyat Vakfı Yayınları.
- Wortley, R. (2011). *Psychological Criminology An integrative approach*. London and New York: Routledge Taylor&Francis Group.
- Yalom, I. (1999). *Varoluşçu Psikoterapi*. (Z. İyidoğan Babayiğit, Çev.) İstanbul: Kabalıcı Yayınevi.
- Yalom, I. D. (2001). *Aşkın Celladı ve Diğer Psikoterapi Öyküleri*. (H. Saraç, Çev.) İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yalom, I. D. (2009). *Din ve Psikiyatri*. (E. Ağanoğlu, Çev.) İstanbul: Turkuvaz Kitapçılık Yayıncılık.
- Yalom, I. D. (2017a). *Bağışlanan Terapi*. (Z. Babayiğit, Çev.) İstanbul: Pegasus Yayınları.
- Yalom, I. D. (2017b). *Bir Psikiyatristin Anıları*. (E. O. Gezmiş, Çev.) İstanbul: Pegasus Yayınları.
- Yapıcı, A. (2002). Dini Yaşayışın Farklı Görüntüleri ve Dogmatik Dindarlık. *Ç.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2(2), 75-117.
- Yapıcı, A. (2013). *Ruh Sağlığı ve Din Psiko-sosyal Uyum ve Dindarlık*. Adana: Karahan Kitabevi.
- Yavuz, K. (1982). Din Psikolojisinin Araştırma Alanları. *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 0(5), 87-108.
- Yavuz, Y. Ş. (1994). *Ehl-i Sünnet*. 03 07, 2021 tarihinde TDV İslam Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/ehl-i-sunnet> adresinden alındı
- Yavuz, Y. Ş. (2003). *Levh-i Mahfûz*. Aralık 17, 2023 tarihinde TDV İslâm Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/levh-i-mahfuz> adresinden alındı
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, İ. (2022). Modern Psikolojide ve Klasik İslam Düşüncesinde Üzüntü Duygusu: Kindi Örneği. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 22(2), 366-386.
- Yıldız, M. (2020). *Suç ve Yükleme*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Yılmaz, M. (2001). İslâm Tarihinin İlk Üç Asrında Hapishanelere ve Mahkûmların Durumlarına İnsan Hakları Bağlamında Genel Bir Bakış. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 12(12-13), 539-581.
- Yücel, M. T. (1971). *Kriminolojik Notlar Toplum, Suçlu ve Ötesi*. Ankara: Yarı Açık Cezaevi Matbaası.
- Zelyut, S. (2010). "Özgürlük" Neyin Adıdır? U. Ü.-E. Bölümü (Ed.), *Eşitlik, Özgürlük ve Kardeşlik* içinde (s. 242-246). Bursa: Asa Kitabevi Yayınları.
- Ziyanak, S., & Williams, J. (2014). Functionalist Perspective on Deviance. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 1-9.